

Prismodell for brukerbetaling i microdata.no

Om datainfrastrukturen microdata.no

Datainfrastrukturen microdata.no gir umiddelbar nettbasert tilgang til kobling, bearbeiding og analyse av store mengder detaljerte registerdata.

Infrastrukturen er tilgjengelig for ansatte og studenter ved universitet og høyskoler, godkjente forskningsinstitusjoner, departement, direktorater, kommuner og fylkeskommuner.

Microdata.no eies, utvikles og driftes av Sikt og SSB i fellesskap.

Brukerbetaling som en del av finansieringen av datainfrastrukturer

Kunnskapsdepartementet (KD) satte høsten 2021 ned et utvalg som skulle vurdere og foreslå løsninger til videreutviklingen av datainfrastruktur i Norge. Dette infrastrukturutvalget overleverte en rapport til KD 10. mai 2022. Finansieringsmodellen for microdata.no er i tråd med utvalgets anbefaling om en tredeling:

1. **Langsiktig grunnfinansiering** – stabil og forutsigbar finansiering.
Finansieringen kan for eksempel komme i form av grunnfinansiering fra ett relevant departement eller fra flere departementer etter en fordelingsnøkkel basert på hvilke forvaltningsområder infrastrukturen leverer forskning og forvaltning til. Slik finansiering kan også komme i form av spesifikke forvaltningsoppdrag eller gjennom forpliktende medlemskap eller partnerskap fra institusjoner som bruker infrastrukturen (bidragsfinansiering).
2. **Konkurrans utsatt finansiering** – finansiering som et resultat av konkurranse mellom flere aktører som vurderes etter gitte kriterier, for eksempel Forskningsrådets infrastrukturutlysning eller EUs rammeprogrammer.
3. **Brukerfinansiering eller brukerbetaling** – finansiering som kommer fra de som bruker tjenestene. Dette kan enten være i form av abonnement, stykkpris eller forbruksfinansiering, eller en kombinasjon av disse.

Hvilke oppgaver og aktiviteter i microdata.no som knyttes til de respektive finansieringskategoriene er konkretisert nærmere senere i dette notatet.

Microdata.no er etablert hovedsakelig med konkurranseutsatt finansiering gjennom Forskningsrådets Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur (INFRASTRUKTUR) i to omganger samt betydelige bidrag fra eierne Sikt (tidl. NSD) og SSB. Forskningsrådet stiller krav til søkerne av midler til etablering av forskningsinfrastruktur om å legge frem planer for hvordan bærekraftig drift av infrastrukturene kan oppnås. Det legges til grunn at brukerbetaling fra de som anvender infrastrukturen skal være en viktig del av driftsfinansieringen.

Eierne Sikt og SSB vil sikre en stabil grunnfinansiering fra 2024. Fra starten av er målet at grunnfinansieringen skal dekke ca. 2/3 deler av kostnadene til trygg og forutsigbar drift, forvaltning og nødvendig videreutvikling av microdata.no.

Brukerbetaling og prismodell

Prismodellen for brukerbetaling av microdata.no skal dekke bruks- og brukerrelaterte kostnader, og er utformet med utgangspunkt i følgende kriterier:

Prismodellen skal:

- være enkel å forstå og forklare
- være transparent og mest mulig forutsigbar
- ikke påføre institusjonene unødig merarbeid og administrasjon
- dekke brukerrelaterte kostnader for infrastruktureierne
- bidra til god kapasitetsplanlegging for infrastruktureierne
- bidra til å oppfylle målene med Forskningsrådets infrastruktursatsing og i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032 og bidra til økt bruk av registerdata i forskning og analyse

Den foreslåtte prismodellen for 2024 benytter antall akkrediterte brukere som utgangspunkt for prisberegning. Tall for institusjonens historiske bruk av tjenesten inklusiv belastning på beregningsressurser og lagring er benyttet som grunnlagsdata i beregninger for å finne riktig kostnadsnivå og kostnadsfordeling.

For å hjelpe institusjonen med å holde oversikt over sin egen bruk av microdata.no, er det utviklet et nytt administrasjons- og rapporteringsverktøy for institusjonene. Her kan administratorer fra brukerinstitutionene ha løpende oversikt over institusjonens bruk av microdata.no (antall brukere, akkrediteringer, aktivitet/inaktivitet, type abonnement og endring av abonnement, fakturagrunnlag m.m.). Dette verktøyet med tilhørende brukerveiledninger lanseres samtidig med at brukerbetaling innføres.

Hva skal brukerbetaling dekke?

Brukerbetaling er ett av tre elementer som samlet skal finansiere infrastrukturen microdata.no.

Nedenfor følger en konkretisering/nedbryting av hvilke kostnadskomponenter som defineres innunder hver finansieringsform.

1. **Langsiktig grunnfinansiering**

Kontinuerlig videreutvikling i dialog med brukermiljøene for å sikre relevans (adaptivt vedlikehold), herunder nødvendig videreutvikling av funksjonalitet i tråd med teknologiske endringer, og endrete brukerbehov. Evne til å utnytte ny teknologi og nye metoder for kontinuerlig å styrke analysekapabilitet, teknisk kapasitet og informasjonssikkerhet kombinert.

2. **Konkurransutsatt finansiering**

Større løft/innovasjoner som påvirkes av endringer i teknologi-, data- eller brukerlandskapet. Eksempler kan være nye typer data, fødererte analyser med internasjonale datapartnere, støtte for sanntidsdata, maskinlæring, etc.

3. **Brukerfinansiering**

Brukerbetalingen skal dekke kostnadene bruken påfører infrastruktureierne. Noen kostnader påføres av enkeltbrukere, andre av samlet bruk. Det er hensiktsmessig å dele bildet i tre:

Korrektivt vedlikehold

Feilretting, håndtering av feilsituasjoner skapt gjennom bruk, gjenoppretting.

Ytelsesrelatert vedlikehold

For å håndtere økt bruk, økte datamengder, nye/tyngre analysemetoder, effektiv og rettferdig fordeling av beregningsressurser, oppskalering av maskinressurser etc.

Øvrige brukerrelaterte driftskostnader

Kostnader knyttet til direkte brukersupport, dokumentasjon, onboarding, opplæring, rapportering til dataeiere og til brukerorganisasjoner mm.

Prismodellen

Pris for bruk fastsettes utfra hvor mange akkrediterte ansattbrukere¹ som hver institusjon melder inn i microdata.no. Basert på antall innmeldte brukere belastes institusjonen en årlig abonnementspris. Antall ansattbrukere legges til grunn for å kategorisere årlig abonnementspris.

Årlig abonnementspris fremgår av tabellen nedenfor:

Abonnement	Antall ansattbrukere	Årlig abonnementspris
Kategori 1	1-5	30 000
Kategori 2	6-10	50 000
Kategori 3	11-15	70 000
Kategori 4	16-20	90 000
Kategori 5	21-25	110 000
Kategori 6	26-30	130 000
Kategori 7	31-35	150 000
Kategori 8	36-40	170 000
Kategori 9	41-50	210 000
Kategori 10	51+	Etter avtale

Tabell 1 - Abonnementskategorier

Akkrediterte ansattbrukere

Et abonnement innenfor en av abonnementskategoriene ovenfor defineres av brukerinstitutionene selv i form av maksimalt antall samtidig akkrediterte² ansattbrukere som er ansatt i deres institusjon. PhD-kandidater regnes som ansatte.

For studieinstitusjoner akkrediterer brukerinstitutionen også tilgangen til å bruke microdata.no for studenter. Håndtering av studentbrukere omtales særskilt i neste avsnitt.

Studenter er gratis inntil videre

Utdanningsinstitusjoner med et gyldig abonnement kan melde inn studentbrukere etter behov uavhengig av abonnementskategori. I 2024 vil innmeldte studenter ikke føre til merkostnad for institusjonen.

Sikt og SSB er opptatt av nytten ved at studenter blir kjent med microdata.no gjennom studiene sine. Samtidig representerer studentbruk potensielt store ressursbehov og dermed en uforutsigbarhet knyttet til kostnader for drift og support av microdata.no-tjenesten. Denne ordningen vil evalueres etter 2024.

I administrasjonsverktøyet skal det være enkelt for brukeradministratorene å melde inn grupper av studenter, og det skal også være mulig å velge at studenten kan være akkreditert som bruker innenfor samme institusjon gjennom flere semestre.

¹ Studenter behandles særskilt – se eget avsnitt lenger ned i dokumentet. Tilgang for studenter forutsetter at institusjonen har et abonnement.

² Institusjonens brukeradministrator har anledning til å deaktivere brukere. Deaktiverede brukere holdes utenfor tellingen av antall akkrediterte brukere så lenge deaktiveringsperioden varer. Deaktivering kan være nyttig dersom en akkreditert bruker skal ha permisjon e.l. Ved reaktivering vil akkrediteringen fungere som før.

Fakturering

Fakturering skjer i november for perioden 1/11 året før t.o.m. 31/10.³

Valgt abonnementskategori belastes fakturaen i henhold til årspris som vist i tabellen ovenfor. Abonnementskategori som regulerer maksimalt antall akkrediterte ansattbrukere kan endres i løpet av faktureringsperioden, og endringene belastes forholdsmessig i fakturagrunnlaget fra det tidspunkt endringene inntraff.

Brukerinstitusjonene kan enkelt følge opp fakturerbare kostnader gjennom det nye brukeradministrasjonsverktøyet i microdata.no.

Kurs og opplæring

Kursvideoer og -materiell fra ulike kurs vil ligge gratis tilgjengelig på microdata.no sine kurssider.

Felleskurs (nybegynnerkurs og temakurs) og skreddersydde kurs prises til marginalkostnader. Priser blir tilgjengeliggjort på kurssidene i forbindelse med annonsering og påmeldingsmuligheter.

Evaluering

Fra starten av vil prismodellen blir evaluert årlig etter årsavslutning. Eventuelle endringer vil bli gjort kjent senest 1. juli med virkning fra kommende fakturaperiode.

³ For 2024 vil perioden være fra betaling innføres 1/1/2024 t.o.m. 31/10/2024. Abonnementskategori for første kvartal 2024 defineres ut fra den abonnementskategorien som reflekterer antall innmeldte ansattbrukere per 31/3/2024.